

Update gebruik van Google Workspace in Vlaamse scholen

De Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) verlengt de termijn waarin Vlaamse scholen Google Workspace for Education mogen gebruiken met één jaar, tot 1 september 2025. De VTC stelt daarbij ook nieuwe werkpunten vast.

Het nieuwe standpunt van de VTC volgt op hun advies van juni 2023. De VTC stelde toen dat scholen die Google Workspace for Education structureel gebruiken daarmee moesten stoppen tegen 1 september 2024. Dat standpunt kwam er nadat de afgelopen jaren in verschillende landen vragen rezen over hoe het platform in kwestie voldoet aan de Europese privacywetgeving (Algemene Verordening Gegevensbescherming of AVG).

Cybersecurity in onderwijs

Het afgelopen jaar zette het Vlaamse onderwijs aanzienlijke stappen om te voldoen aan de AVG bij het gebruik van Google Workspace for Education. Zoals gevraagd door de VTC, kwam er een beheersstructuur om scholen te ondersteunen. Deze structuur omvat onder andere de oprichting van een expertenwerkgroep Gegevensbescherming in onderwijs. Deze expertenwerkgroep bestaat uit privacy-experten van onderwijsverstrekkers en wordt ondersteund door het Kenniscentrum Digisprong en Digitaal Vlaanderen. Deze groep voert momenteel een privacy-audit (DPIA) uit op Google Workspace for Education.

Daarnaast werkt het Kenniscentrum Digisprong aan een actieplan cybersecurity voor het Vlaamse onderwijs, dat ook basisvereisten voor EdTech zal bevatten. Gegevensbescherming en informatieveiligheid zijn belangrijke onderdelen van het actieplan. Dit toont volgens de VTC aan dat er een brede en integrale aanpak gehanteerd wordt om de veiligheid van digitale platformen in onderwijs te waarborgen.

Het oorspronkelijke advies van de VTC kwam er nadat een privacy-audit in Nederland problemen met Google Workspace for Education aan het licht bracht. Google beloofde toen aanpassingen te zullen doen in Nederland en bevestigde op 5 juli 2024 via mail aan de VTC dat die voorwaarden en aanpassingen ook voor het Vlaamse onderwijs zullen gelden. Het Nederlandse Ministerie van Onderwijs nam daarop het standpunt in dat de veiligheidsrisico's van Google Workspace for Education aanvaardbaar zijn, op voorwaarde dat alle voorgestelde maatregelen geïmplementeerd zijn. De VTC nam ook kennis van dat standpunt.

Tot slot is er in Vlaanderen intussen een technische handleiding beschikbaar voor beheerders van scholen. Met die handleiding kunnen zij de Google Workspace for Education privacyvriendelijk configureren. Al deze inspanningen vanuit het onderwijsveld leidden ertoe dat de VTC het gebruik van Google Workspace for Education in het Vlaamse onderwijs verlengde met één jaar. Scholen hebben nu tot 1 september 2025 om de nodige maatregelen te implementeren en ervoor te zorgen dat hun digitale werking volledig in lijn is met de Europese privacywetgeving.

Inspanningen blijven nodig

Toch ziet de VTC ook nog werkpunten, die aangepakt moeten worden voor het haar standpunt rond Google Workspace for Education definitief aanpast. De VTC stelt volgende aandachtspunten vast:

- **Engagement van Google:** Google liet via mail aan de VTC weten dat de voorwaarden en gegevensbeschermingsmechanismen uit Nederland ook in Vlaanderen gelden, maar dat moet nog officieel bevestigd worden door een juridisch bindende persoon. Die bevestiging is essentieel om de schoolbesturen adequaat te vertegenwoordigen als verwerkingsverantwoordelijken.
- **Data Protection Impact Assessment (DPIA):** De VTC heeft nog geen volledig zicht op het DPIA-model dat de expertenwerkgroep ontwikkelt voor het gebruik van Google Workspace for Education in Vlaamse scholen. Hoewel de VTC model-DPIA's verwelkomt, waarschuwt ze dat die alleen nuttig zijn als ze het resultaat zijn van een bewuste reflectie en niet slechts een formele aftekening van een modeldocument. Scholen moeten de DPIA's gebruiken om hun educatieve projecten te ondersteunen en niet om vooraf gemaakte keuzes van apps of platforms te rechtvaardigen.
- **Privacy-instellingen:** Hoewel de VTC begrijpt dat er richtlijnen zullen komen voor aanbevolen privacy-instellingen, is er nog geen duidelijkheid over het daadwerkelijke gebruik van die instellingen in scholen. De VTC benadrukt dat "data protection by default" noodzakelijk is en dat scholen voldoende waarborgen moeten bieden op verschillende niveaus binnen het Google-ecosysteem.
- **Basisvereisten voor EdTech:** De VTC vindt het positief dat het Kenniscentrum Digisprong een plan opstelt dat basisvereisten formuleert voor EdTech, waaronder doelen voor gegevensverwerking, proportionaliteit, dataminimalisatie en rechten van betrokkenen. Die basisvereisten moeten echter nog ontwikkeld worden en mogen voor de VTC niet beperkt blijven tot informatieveiligheid. Ze moeten ook gegevensbescherming volgens de AVG omvatten. De VTC benadrukt dat die basisvereisten breed toegepast moeten worden en niet alleen gericht mogen zijn op specifieke platforms zoals Google Workspace for Education.

Samengevat heeft de Vlaamse Toezichtcommissie, mede dankzij de inspanningen vanuit het hele onderwijsveld, besloten om scholen meer tijd te geven om de noodzakelijke maatregelen te treffen voor een veilige en AVG-conforme inzet van Google Workspace for Education. De nieuwe deadline van 1 september 2025 biedt de expertenwerkgroep en alle scholen de kans om de resterende werkpunten grondig aan te pakken.

De expertenwerkgroep gegevensbescherming in onderwijs en het Kenniscentrum Digisprong zullen scholen actief blijven ondersteunen en informeren over verdere ontwikkelingen en nieuwe richtlijnen. Het is belangrijk dat alle scholen deze verlengde termijn benutten om hun privacy- en veiligheidsmaatregelen te versterken. Die voortdurende inzet en samenwerking zijn cruciaal om een veilige digitale leeromgeving te waarborgen voor alle leerlingen en medewerkers.